

nederlandstalig islamitisch maandblad sinds 1948

al-islam

december 2005

**de Nederlandse moskee
50 jaar**

Hazrat Mirza Ghulam Ahmad^a (1835-1908). De Beloofde Messias en Mahdi, Stichter van de Ahmadiyya Moslim Gemeenschap: *God heeft mij gezonden om de band tussen God en de mens te herstellen door ware liefde en oprechtheid in de harten der mensen aan te kweken; de waarheid te vestigen en godsdienstoorlogen teniet te doen.*

Naar aanleiding van Goddelijke openbaring verklaarde Hazrat Ahmad^a in 1892 dat hij de Beloofde Messias en Mahdi was, wiens komst was voorspeld door de heilige Profeet van de Islam, Mohammed^s en wiens komst was voorspeld in de geschriften van andere godsdiensten. Zijn volgelingen geloven dat zoals de komst van Elias^a was vervuld in de persoon van Johannes de Doper^a, de tweede komst van Jezus^a in geestelijke zin was vervuld in de komst van Hazrat Mirza Ghulam Ahmad^a.

Ahmadiyya Moslims zijn geen zogenaamde fundamentalisten of fanatici. Hun regel is 'Er is geen dwang in de godsdienst' (Koran, 2:257). Zij houden zich alleen met het geloof bezig en niet met politiek. Zij willen niemand iets opdringen en streven naar goede contacten met al hun medemensen. Hun motto is 'Liefde voor iedereen, haat voor niemand.'

Zij zijn moslims die, vreemd genoeg, door andere moslims worden onderdrukt en vervolgd, ondanks het feit dat zij precies volgens de leer en voorschriften leven. Zij kunnen worden vergeleken met de vroegere christenen, die in de Messias geloofden en daarom werden vervolgd.

Zij verkeren in dezelfde positie. Zij geloven de Beloofde Messias en worden vervolgd.

Hun geloofspunten zijn: de Eénheid van God. Hij wordt Allah genoemd en is een Levende God, Die ook thans tot de mensen spreekt; de engelen van God; het geloof in de geopenbaarde oorsprong van de heilige Schriften en de waarachtigheid van alle profeten.

Zij geloven dat Jezus^a van de dood aan het kruis werd gered en op hoge leeftijd onder de verloren stammen van Israël in Kasjmir is overleden.

Mohammed^s was de laatste wetgevende profeet voor de gehele mensheid. Hij voorspelde de tweede komst van Jezus^a (een niet-wetgevende profeet) van onder de moslims.

Zij geloven in het hiernamaals, met een tijdelijke hel en een eeuwig paradijs, en in 'taqdier', de 'maat der dingen'; een wet die in de gehele schepping werkzaam is en waardoor elk ding zijn specifieke eigenschappen bezit.

Al-Islaam is het officiële maandblad van de Ahmadiyya Moslim Gemeenschap Nederland. | *Mobarak Moskee*, Oostduinlaan 79, 2596 JJ Den Haag, | T: 070-3245902 | F: 070-3242881 | e-mail: islaam@ahmadiyya.nu | voorzitter: Hibatunnoer Verhagen | hoofdmissionaris: Naeem Ahmad Warraich | jaarabbonnementen: binnenland euro 24,- | buitenland euro 28,- | losse nummers: euro 2,50 | giro nr. 95707 | © *Al-Islaam* ISSN: 0021-180X

Het doel van deze maandelijkse publicatie is de lezers inlichten en informeren over religieuze, sociale, economische en politieke vraagstukken gezien vanuit islamitische visie. Meninge die voorkomen in deze publicatie stemmen niet noodzakelijkerwijze overeen met opvattingen van de Ahmadiyya Moslim Gemeenschap.

Hoofdredacteur: Abdul Hamid van der Velden
Redactie: Tahira Robina Joemmanbaks, Drs. Muhammad Amjad, Abdul Aala, Daud Akmal, Fahiem Ahmad Dieffenthaler, Said Ikhlaf.
Vertalingen: Latief Verhagen
Fotografie: Abdur Rehman Mir
Administratie: Mohammad Anwar
Marketing: Munir Ahmad Tariq
Distributie: Shakil Sirajdin
Vormgeving: Abdul Haq Compier

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَلَا يَذْكُرُ اللَّهُ تَطْمِئِنُّ الْقُلُوبُ ۝

Ziet toe! In het gedenken van Allah kunnen de harten rust vinden.

DE HEILIGE KORAN 13:29

**De Nederlandse moskee
50 jaar**

Boven: De Mobarak Moskee in haar vroege staat op een
ansichtkaart uit de jaren zeventig.

Ik zal uw boodschap uitdragen
tot aan de uiteinden der aarde.

T A Z K I R A H

In het boek Tazkirah zijn de openbaringen aan de Beloofde Messias^a, opgetekend.

omslag Bezoek van Hazrat Khalifatul Masih II ^{rh}, de zoon van de Beloofde Messias^a, aan Den Haag in 1955, het jaar waarin de Mobarak Moskee werd gebouwd. Deze foto werd gemaakt op 30 juni 1955 in het Westbroekpark. Hazrat Khalifatul Masih II ^{rh} is in gezelschap van zijn lijfarts, Dr. Hashmatullah Khan Sahib en missionarissen.

In de tekst komen de volgende afkortingen voor:

- s) *salla llâhu alaihi wa-sallam*: ‘mogen de vrede en de zegeningen van Allah met hem zijn’
- a) *alaihi s-salâm*: ‘vrede zij met hem’
- ra) *radiallâhu anhu/ha*: ‘moge Allah welbehagen hebben in hem /haar’
- rh) *rahmatu llahi alaihi/ha*: ‘Allah zij hem/haar genadig’
- aba) *ayyadahu llâhu ta ‘âla bi-nasrihi l- ‘azîz*: ‘moge Allah, de Verhevene, hem met Zijn machtige hulp helpen’

Arabische woorden worden zoveel mogelijk weergegeven in de internationale transcriptiecode.
Referenties uit de Heilige Koran worden aangegeven door (sura:vers).

Boven: Bezoekers van de gebedsdienst in de Mobarak Moskee in de vijftiger jaren.

Moskeeën: plaatsen van aanbidding

Abdul Hamid van der Velden

Moskeeën spelen een belangrijke rol in het leven van de moslim gemeenschap. Voor een niet-moslim lijkt een moskee een gebouw te zijn waar moslims dagelijks bijeenkomen om sommige van hun religieuze rituelen te verrichten, terwijl in de ware betekenis een moskee een instelling is die ieder aspect van het dagelijkse leven van de moslim beheerst.

De moskee neemt onder de religieuze gebouwen een unieke plaats in, en wordt anders dan bij andere plaatsen van eredienst door aanbidders vijf maal per dag bezocht voor het verrichten van de gebeden en ter herinnering van God. Dit wil zeggen dat vijf maal per dag de uitroep *allahu akbar* (Allah is de Grootste), vanuit de moskee weerklinkt, en de gelovigen worden opgeroepen voor de gebedsdienst bijeen te komen. Gedurende deze diensten reciteert de Imam, de voorganger, verzen uit de Heilige Koran, die de Grootheid en de glorie van de Schepper benadrukken, terwijl bij iedere verandering van houding tijdens de gebeden *allahu akbar* wordt gezegd. De moskee is dus vijf maal per dag een ontmoetingsplaats voor de Moslims en zij dient derhalve als plaats van training, waar de principes van gehoorzaamheid en discipline, gelijkheid en broederschap in praktijk worden gebracht.

Moskeeën worden ook gebruikt voor andere religieuze en sociale doelen. Zo dienen zij als scholen en voor het sluiten van huwelijken, als rechtbanken en als plaatsen

van bijeenkomst, waar plannen worden gemaakt voor de sociale en economische vooruitgang van de gemeenschap.

De belangstelling voor Islam is in het Westen de afgelopen tijd toegenomen door bepaalde ontwikkelingen in sommige Islamitische landen. Het is nuttig om in Nederland, waar Islam de tweede godsdienst is, en in een tijd waarin door moslim gemeenschappen daar waar hieraan behoefte bestaat moskeeën worden gebouwd, het doel, de aard en de waarde van de moskee, die zo'n belangrijke rol speelt in het leven van iedere moslim en in de moslim gemeenschap als geheel, te begrijpen.

Volgens de Heilige Koran is het doel van aanbidding het volgende:

Ten eerste: Het versterken van de band met God, en de liefde tot Hem te vergroten. De Islam heeft hiertoe de vijf dagelijkse gebeden en het herdenken van God voorgeschreven. Wij lezen in de Heilige Koran:

Voorwaar, het gebed is de gelovigen op vastgestelde uren opgelegd. (4:104)

Links: Conferentie van missionarissen van de Ahmadiyya Moslim Missie in de Mobarak Moskee in 1958. De missionaris voor Nederland is dhr. Q.U. Hafiz.

Omdat er in de Islam geen priesterschap is, komen moslims in de moskee tezamen en kiezen de meest rechtschapen persoon van onder de aanwezigen als hun Imam.

Het gebed wordt beschouwd als een middel om een band met God te vestigen. De Heilige Koran zegt: *Waarlijk, zij die het Boek van Allah voordragen en het gebed naleven en heimelijk of openlijk geven van hetgeen Wij hun hebben geschonken, mogen hopen op een winst die nooit zal vergaan; opdat Hij hun de volle beloning moge geven, er uit Zijn overvloed aan toevoegende. Hij is zeker Vergevensgezind, Waarderend.* (35:30-31)

Volgens de Heilige Profeet^s van de Islam is gebed de hoogste vorm van goddelijke eredienst.

Ten tweede: Het verbeteren van de fysieke toestand van de mens en hem aan te sporen zich voor de zaak van God opofferingen te getroosten. Het vasten in de maand Ramadan is een voorbeeld van zulke aanbidding.

De Heilige Koran zegt: *O gij gelovigen, het vasten is u voorgeschreven, zoals het degenen die voor u waren was voorgeschreven, opdat gij vroom zult zijn.* (2:184)

Ten derde: Eenheid onder de mensheid te bevorderen en gehechtheid aan een centrum aan te kweken. *Haj*, dat is een bezoek aan de Kaba, het Huis van God, in Mekka, is een voorbeeld hiervan.

Ten vierde: Om een billijke economische situatie in de gemeenschap teweeg te brengen. De voornaamste economische verplichting in de Islam is het betalen van *Zakat*, een heffing op de bezittingen van de rijkere in de gemeenschap die ten goede komt aan de armen. Hiertoe wordt een schatkist in het leven geroepen die vaak is geassocieerd met de moskee.

De moskee speelt een belangrijke rol in het verrichten van de genoemde eredienst. De Heilige Profeet^s heeft grote nadruk gelegd op het verrichten van de gebeden en heeft overduidelijk gemaakt dat het voor de zuivering van de ziel, voor het verkrijgen van nabijheid tot God en voor het zoeken van leiding van Hem en ter verkrijging van de uiteindelijke toegang tot het Paradijs, men zijn gebeden regelmatig op de daartoe bestemde tijden moet verrichten, en deze zo mogelijk gezamenlijk in een moskee moet verrichten.

De gebeden in de moskee leren ons broederschap en gelijkheid van het mensdom omdat we in een moskee mensen van alle rassen, rangen en standen bij elkaar treffen, die schouder aan schouder staan in gebed, zonder onderscheid van kleur, rang, rijkdom, beroep, enz. Geen aanbidder mag er bezwaar tegen maken dat een andere aanbidder naast hem staat. Allen zijn in het Huis van Allah gelijk.

De gezamenlijke gebeden in een moskee leren ons ook gehoorzaam te zijn aan degenen die boven ons zijn geplaatst. Omdat er in de Islam geen priesterschap is, komen moslims in de moskee tezamen, kiezen de meest rechtschapen persoon van onder de aanwezigen als hun Imam om de gebeden te leiden, en nadat zij hem voor dit doel hebben gekozen volgen zij hem in alle houdingen van het gebed onvoorwaardelijk.

Tijdens de vastenmaand Ramadan wordt dagelijks in de moskee een bijzonder gezamenlijk gebed gezegd dat *Tarawih*-gebed wordt genoemd en tijdens welk een gedeelte van de Heilige Koran wordt gereciteerd.

Aldus wordt dan gedurende de maand Ramadan de gehele Heilige Koran gereciteerd. Gedurende de laatste tien dagen van Ramadan kan in de moskee een andere activiteit worden waargenomen. De aanbidders die het zich kunnen veroorloven al hun tijd te besteden aan de herinnering van Allah verblijven gedurende deze tien dagen voor dit doel in de moskee. Deze aanbidding wordt *Itikaf* of 'het zich terugtrekken' genoemd. Tijdens de bedevaart naar Mekka verzamelen moslims uit de gehele wereld zich bij de Kaba op de binnenplaats van de Heilige Moskee in Mekka. De pelgrims zijn allen gekleed in dezelfde eenvoudige kleding waardoor alle onderscheid van rijkdom, rang, beroep, afkomst, maatschappelijke positie, enz. weg valt en iedereen zich op hetzelfde niveau bevindt. Tijdens de bedevaart wordt de broederschap en gelijkheid onder de moslims bijzonder tastbaar. Alle ijdelheid verdwijnt. Er zijn geen voorrechten. Iedereen verricht dezelfde rituelen.

Het Arabische woord voor moskee is *masjid*, hetgeen betekent een plaats waar men de *sajdah* verricht, een plaats waar men zich ter aarde werpt ter aanbidding. Moslims geloven dat de eerste plaats voor eredienst, die ooit in de wereld was gebouwd, de Kaba in Mekka, in Arabië was. Het is de meest heilige plaats van de Islam. Miljoenen moslims uit de gehele wereld wenden hun aangericht dagelijks gedurende hun gebeden vijf maal tot de Kaba in Mekka.

De Heilige Koran zegt: *Voorzeker, het eerste huis dat voor de mensheid werd bestemd, is dat te Bekka vol van zegeningen en als richtsnoer voor alle werelden. Daarin zijn duidelijke*

Geïnteresseerden bij lezingen over de Islam in het voormalige Dierentuin-complex te Den Haag (links) en elders. De foto's zijn gemaakt nog vóórdat de Mobarak Moskee in gebruik werd genomen, dus waarschijnlijk in de eerste helft van de vijftiger jaren van de vorige eeuw. De Ahmadiyya missionaris die op alle foto's voorkomt (in Pakistaanse kleding) is de heer Ghulam Ahmad Bashir. Op de foto

bovenaan pagina 10 rechts vooraan is de missionaris, de heer Abu Bakr Ayyub te zien. De persoon zittend uiterst rechts op de foto hierboven is waarschijnlijk de heer Hadji Ollong, die nauw betrokken was bij de bouw van de tweede moskee van Nederland in het kamp voor Ambonezen in Balk (Friesland). De foto's tonen de grote belangstelling voor de Islam onder de Nederlanders destijds.

tekenen: het is de plaats van Abraham, en wie het binnengaat is in vrede. (3:97-98)

Gedurende de vroege dagen van de Islam wendden de moslims hun aangezicht gedurende de gebeden op goddelijk bevel naar de Tempel in Jeruzalem. Maar de Heilige Profeet^s had de wens dat de gebedsrichting (de *Qiblah*) zou worden veranderd naar de Kaba in Mekka. Het was na de migratie van de Heilige Profeet^s van Mekka naar Medina dat God aan hem openbaarde:

Waarlijk, Wij zien uw aangericht zich naar de hemel wenden. Daarom zullen wij u tot beheerder maken van de Qiblah die u behaagt. Wend daarom uw aangericht daarheen. (2:145)

De Kaba is sinds onheuglijke tijden als heilig beschouwd. Historici verklaren dat het gebouw van dit oude huis van aanbidding zelfs bestond vóór de tijd van Abraham, maar dat het tot ruïne was vervallen. Zo trokken

Abraham en zijn zoon Ismaël onder goddelijk bevel de fundamenten ervan weer op, en het gebouw werd tot bedevaartsplaats en heiligdom. De Heilige Koran zegt hierover:

En toen Abraham en Ismaël de muren van het Huis optrokken, biddende: Heer, aanvaard dit van ons, want Gij zijt de Alhorende, de Alwetende. Heer, maak ons beiden aan u onderdanig en maak van ons nageslacht een volk dat u onderdanig zij, en toon onze wijzen van aanbidding en wend u met Barmhartigheid tot ons. Zeker, Gij zijt Berouwaanvaardend en Genadevol. (2:128-129)

De Kaba is een erg eenvoudige stenen constructie, die geen aanspraak maakt op grootsheid of een fraaie architectuur. Het gebouw maakt indruk door zijn eenvoud. Het is meestal bedekt met een doek van zware zwarte zijde dat ieder jaar wordt vervangen. De Kaba is een plaats van veiligheid en een plaats van verzameling van de moslims. Dit

laatste geldt zeker gedurende de jaarlijkse bedevaart, de Haj. De Heilige Koran schrijft voor dat een moskee moet worden gebouwd om vroomheid, godsvrucht en rechtschapenheid onder de gelovigen te bevorderen. Wij lezen hierover in de Heilige Koran:

En degenen die een moskee hebben gebouwd om te schaden, om het ongeloof te verbreiden en om een splitsing onder de gelovigen teweeg te brengen en als een hinderlaag voor hem die voorheen tegen Allah en Zijn Boodschapper oorlog voerde; zij zullen voorzeker zweren: Wij bedoelden slechts het goede. Maar Allah getuigt dat zij leugenaars zijn. Sta er nooit in (voor het gebed). Een moskee die van het begin af op godsvrucht was gesticht is zeker waardiger dat gij erin zijt. Er zijn daarin mensen die gaarne gelouterd willen worden, en Allah heeft degenen die zich louteren lief. (9: 107-108)

Het doel van een moskee is dus volgens de Heilige Koran dat mensen zich daarin geestelijk zuiveren. Elders verklaart de Heilige Koran een moskee een plaats is van aanbidding zoals andere plaatsen van aanbidding, met als voornaamste doel de herinnering van God. Zo lezen wij in de Heilige Koran:

En indien Allah sommige mensen niet met behulp van anderen tegenhield, zouden ongetwijfeld kloosters, kerkern, synagogen en moskeeën, waarin dikwijls de naam van Allah wordt herdacht, zijn afgebroken. (22:41)

De Heilige Koran erkent voor alle mensen het recht op een vrij en onbelemmerd aanbidden van God in een plaats van eredienst; en een moskee is een plaats die is toegewijd aan de aanbidding van God. Iemand die daarom anderen weerhoudt van de aanbidding van God in de moskee draagt in feite bij tot de verwoesting en verlatenheid ervan. De Heilige Koran verklaart ten aanzien hiervan: *En wie is onrechtvaardiger dan hij die verbiedt dat de naam van Allah wordt verheerlijkt in Allah's bedehuizen, en deze tracht te vernietigen? Zij behoorden (de bedehuizen) slechts in*

vrede binnen te gaan. Er is schande over hen in deze wereld, en er zal een grote straf voor hen zijn in het hiernamaals. (12:115)

De Heilige Koran verklaart ook dat moskeeën aan niemand behoren, behalve aan Allah. *Alle bedehuizen behoren aan Allah; roep daarom niemand naast Allah aan.*

Het Heilige Boek noemt ook de mensen die voor het onderhoud van een moskee verantwoordelijk zijn. Het verklaart:

De afgodendienaren kunnen de moskeeën van Allah niet onderhouden, terwijl zij van ongeloof tegen zichzelf getuigen. Zij zijn het wier werken ijdel zullen zijn en zij zullen in het vuur vertoeven. Alleen hij kan de moskeeën onderhouden, die in Allah en de laatste dag gelooft en het gebed houdt en de zakaat betaalt en niemand vreest behalve Allah. Dezen zijn het die tot de geleiden behoren. (9:18)

Eredienst in de Islam is zowel individueel als gezamenlijk. Omdat nadruk wordt gelegd op gezamenlijke eredienst wordt de moskee als plaats van eredienst essentieel. Daarom richten de moslims in de vroege dagen van de Islam, waar zij zich ook verspreidden, op geschikte plaatsen moskeeën op zodat zij zich daarin konden verzamelen voor de gezamenlijke eredienst. Een moskee heeft dus altijd een belangrijke rol gespeeld in het leven van een moslim.

In de begintijd van de Islam in Mekka waren er geen moskeeën. De moslims verrichten de eredienst in hun eigen huizen, of een aantal moslims ging hiervoor tezamen naar de naburige heuvels buiten Mekka, uit vrees voor vijandigheid. Toen de Heilige Profeet^s de noodzaak gevoelde voor een plaats waar de moslims zonder beletsel konden bijeenkomen voor de eredienst en om de boodschap van de Islam over te brengen aan een ieder die hiervoor belangstelling had, koos hij voor dit doel het huis van een van de eerste bekeerlingen, Arqam genaamd. De Heilige Profeet^s benutte dit huis voor

Links: De Mobarak Moskee in de jaren zeventig.
Boven: Gemeenschappelijk gebed. Onder: Een toespraak van dhr. Abdul Hamid van der Velden, die in 1961 is toegetreden tot de Ahmadiyya Moslim Gemeenschap.

Een metgezel kwam naar de Heilige Profeet^s en verhaalde een droom in welke hij had gezien dat iemand de woorden van de oproep tot het gebed, de azan, luid uitsprak.

het verrichten van de gezamenlijke gebeden en voor het prediken van de boodschap van de Islam, voor een periode van drie jaar. Daarom werd dit huis onder de moslims bekend als 'Huis van de Islam'.

Toen de moslims in aantal toenamen en enkele invloedrijke Mekkanen Islam aanvaardden werden de gebeden in het openbaar gezegd, en soms zelfs in de Kaba. Toen het leven voor de Heilige Profeet^s in Mekka ondraaglijk was geworden migreerde hij naar Medina. Onderweg ongeveer tien km vóór Medina, bouwde hij in Quba de eerste moskee. In Medina bouwde hij een moskee, die bekend stond als de 'Moskee van de Profeet', en deze werd spoedig het centrum van alle activiteiten, zowel politiek als godsdienstig.

Toen de Islam zich onder naburige stammen verspreidde, werden vanuit de moskee onderwijzers en missionarissen uitgezonden om die stammen te onderwijzen en te leiden. Soms werden afvaardigingen van buiten Medina in de moskee ondergebracht. Toen de Christenen van Najran een afvaardiging naar Medina zonden, werd door de Heilige Profeet^s hun verblijf gearrangeerd in de moskee. De Heilige Profeet^s gebruikte de moskee ook een aantal malen om geschillen op te lossen. Sir William Muir, een bekend oriëntalist, schrijft in zijn boek *Het leven van Mohammed*:

Hoewel ruw van materiaal, en onbetekend van afmetingen, is de moskee van Mohammed roemrijk in de geschiedenis van de Islam. Hier brachten de Profeet en zijn metgezellen het meeste van hun tijd door. Hier werd de dagelijkse dienst met zijn veel

herhaalde gebeden voor het eerst in het openbaar gevestigd; en hier vond iedere vrijdag de grote verzamelde bijeenkomst plaats die met eerbied en ontzag luisterde naar de boodschappen uit de Hemel. Hier beraamde de Profeet zijn overwinningen; hier ontving hij gezanten van overwonnen en berouwvolle stammen, en van hieruit werden bevelen uitgevaardigd die opstandelingen tot aan de rand van het schiereiland angst inboezemden. Vlakbij, in het appartement van Aisha (zijn vrouw), blies hij zijn laatste adem uit; en daar ligt hij, zij aan zij, met zijn twee opvolgers, begraven. (p. 177)

Een moskee dient daarom niet alleen om de gebeden te verrichten en God te gedenken, maar ook voor vele andere doeleinden.

De Heilige Profeet^s legde er in dit verband grote nadruk op de moskee veelvuldig te bezoeken. De Heilige Profeet^s heeft gezegd: 'Een gelovige is in de moskee als een vis in het water'. Het gezamenlijk verrichte gebed heeft 27 maal meer waarde dan het individueel verrichte gebed. De Heilige Profeet^s heeft gezegd: 'Als u de gebeden thuis zou verrichten en de moskee zou veronachtzamen zou u afwijken van de weg van uw Profeet, en als u hiervan afwijkt zou u verloren gaan (Musnad Ahmad bin Hambal).

De belangrijkheid van een moskee wordt onderstreept door het feit dat wanneer de Heilige Profeet^s terugkeerde van een reis, hij allereerst de moskee bezocht en twee *rakāt* (gebedsdelen) vrijwillig gebed verrichtte (Bukhari en Muslim).

Ook zei de Heilige Profeet^s: 'Het beste deel van een stad zijn in de ogen van God

Links: Bezoek van Hazrat Khalifatul Masih III^{rh} aan het Binnenhof in gezelschap van de griffier van de Tweede Kamer, Mr. de Beaufort. Boven: Toespraak Prof. Dr. J. Brugman in de Mobarak Moskee in 1979.

haar moskeeën’.

Op vrijdagen verzamelen de moslims zich in de moskeeën in de wereld. De Heilige Koran zegt hierover:

O gij die gelooft, wanneer op vrijdag de oproep tot het gebed is uitgezonden, haast u dan Allah gedachtig te zijn en verlaat de handel. Dit is beter voor u indien gij het weet. (62:10)

In de Islam zijn twee belangrijke feesten nl. *Ied-ul-Fitr*, ter gelegenheid van het einde van de vastenmaand Ramadan en *Ied-ul-Adha*, het offerfeest, ter gelegenheid van de bedevaart naar Mekka. Zoals tijdens de vrijdagdienst houdt de Imam tijdens de gebedsdiensten tgv. beide feesten een toespraak. Alle Islamitische diensten: de vijf dagelijkse gebeden, de vrijdagdienst, de diensten tijdens de feestdagen en de bedevaart naar Mekka zijn zo georganiseerd dat sprake is van samenwerking tussen alle geledingen van de Islamitische samenleving. Omdat de moskee

hierin de centrale positie inneemt, speelt deze een grote rol in het leven van de moslims. Een moskee heeft naast de al genoemde, nog vele andere functies. Zij is een plaats om te rusten, zeker in het verleden gebruikten reizigers de faciliteiten van de moskee om er van rust te genieten. De moskee is ook altijd een bron van watervoorziening. Omdat voor de gebeden een rituele was-sing verplicht is hebben moskeeën altijd een watervoorziening gehad. Belangrijk is ook de functie van de moskee als leercentrum. De Heilige Koran spoort ons aan om kennis te vergaren. Moskeeën werden vanaf het begin centra voor het verkrijgen van kennis. Een voorbeeld hiervan is de Al-Azhar moskee in Cairo, waar studenten uit verschillende landen cursussen volgen.

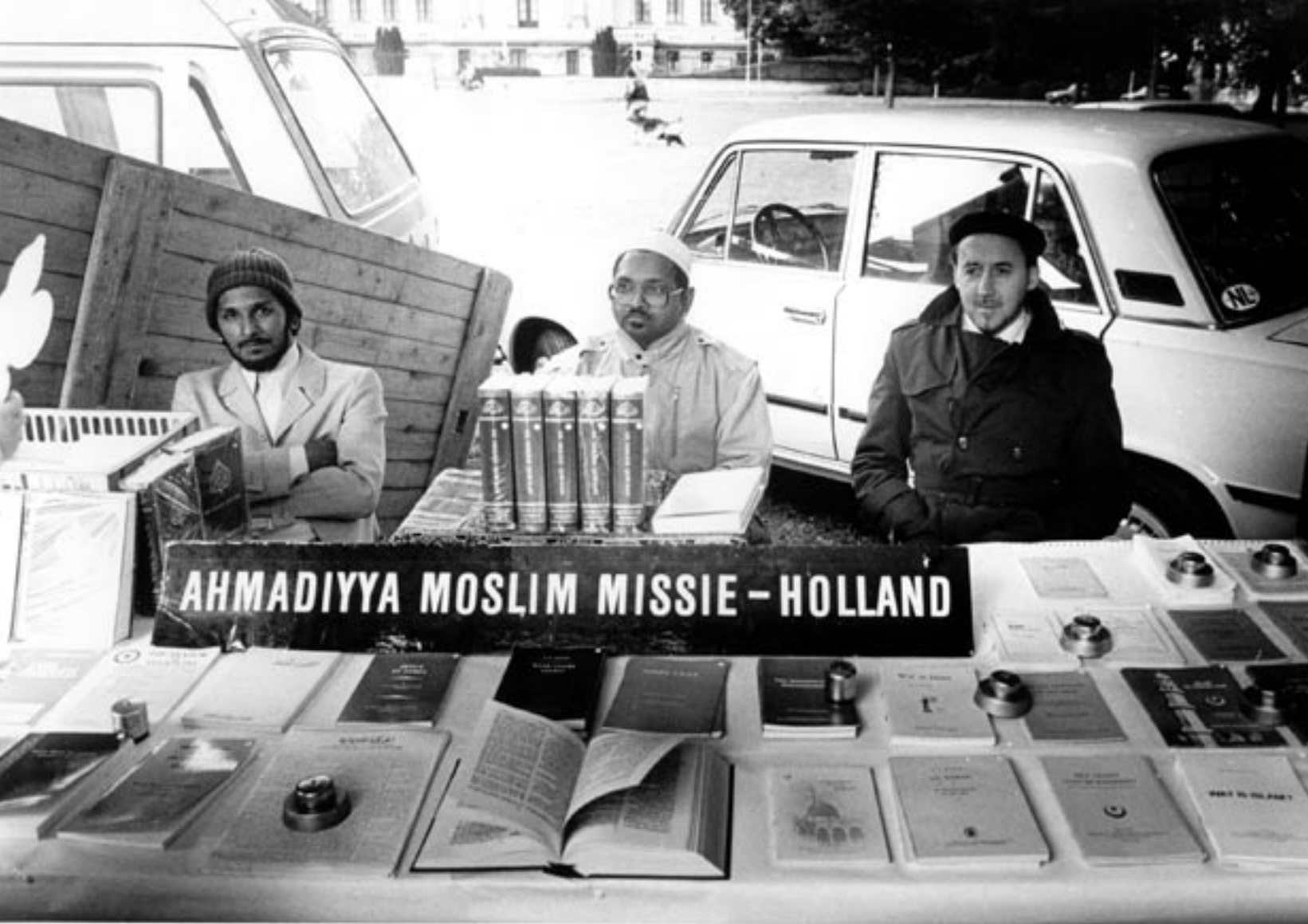
Een moskee is verder een plaats voor sociale activiteiten. Zo worden er huwelijken gesloten, de gebeden bij een overlijden verricht, er wordt rechtgesproken en er vinden

andere religieuze ceremoniën plaats. Het bouwen van een moskee wordt in de Islam als zeer verdienstelijk gezien. De Heilige Profeet^s heeft gezegd: ‘Allah zal voor hem, die een moskee bouwt voor de zaak van Allah, een huis bouwen in het paradijs.’

Voor het bouwen van een moskee is geen bepaald bouwkundig plan vereist. Ieder gebouw dat wordt gebruikt of gebouwd met het doel er de gezamenlijke gebeden te verrichten, is een moskee. Er is geen bepaalde ceremonie vastgesteld voor de bouw van een moskee of deze toe te wijden aan de aanbidding van God. De eerste steen wordt gelegd met een stil gebed. De verschillen die men aantreft in het ontwerp en de structuur van een moskee vinden in het algemeen hun oorzaak in klimatologische omstandigheden, het beschikbaar zijn van bouwmaterialen en natuurlijk financiële omstandigheden en de beschikbaarheid van werkers met al hun vaardigheden. In het algemeen heeft iedere

moskee een gebedsruimte, een gebedsnis of *mihrab*, de plaats waar de imam of voorganger tijdens de gebeden staat, en die altijd is geplaatst in de richting van de Kaba in Mekka (de Qiblah). Verder is er een *minbar* of preekstoel, vanaf welke de imam zijn toespraken houdt. De muren van een moskee zijn in het algemeen kaal, zonder versiering, maar wel treft men in sommige moskeeën aan de muren Koranverzen aan. Er zijn geen beelden of afbeeldingen van personen of andere souvenirs. Verder is er geen muziek en geen kaarslicht. Schoenen worden bij het betreden van de moskee uitgetrokken uit hygiënische overwegingen. De vloerbedekking in een moskee waar men tijdens het gebed, met het voorhoofd de grond raakt, moet volkomen schoon zijn.

Toen de Heilige Profeet^s voor de eerste maal zijn volgelingen opriep om bijeen te komen voor het gebed, was er geen voorgeschreven oproep tot het gebed of *azan*. Er

waren dan ook geen minaretten of verhoogde plaatsen voor de oproepers voor het gebed. Omdat de moslims in Medina in de gehele stad verspreid woonden kwamen sommigen van hen te vroeg en anderen te laat. De Heilige Profeet^s vroeg advies aan zijn metgezellen en er werden verschillende oplossingen gesuggereerd zoals het blazen op een hoorn of het luiden van klokken, maar deze methoden werden door de Heilige Profeet^s afgewezen omdat dit de methoden van andere godsdienstige groeperingen waren. Terwijl deze zaak werd besproken kwam een metgezel naar de Heilige Profeet^s en verhaalde een droom in welke hij had gezien dat iemand

de woorden van de oproep tot het gebed, de azan, luid uitsprak. Hazrat Umar^{ra}, ook een metgezel van de Heilige Profeet^s had een soortgelijk visioen gezien. De Heilige Profeet^s vroeg daarop een bevrijde negerstaaf, Hazrat Bilal^{ra}, om de gelovigen tot het gebed te roepen door de woorden die de metgezel in zijn droom waren onderwezen luid uit te spreken. Sinds die tijd is het de taak van de oproeper tot het gebed (de *muezzin*) om de gelovigen vijf maal per dag op te roepen tot het gebed. In het begin werd de oproep gedaan vanaf een verhoging of vanaf de daken van de moskeeën of vanaf verhoogde plaatsen die speciaal voor dit doel waren

Links: Boekenstal te Den Haag in de tachtiger jaren. In het midden dhr. Mahmood en rechts dhr. Verhagen. Rechts: Bezoek van Hazrat Mirza Tahir Ahmad^{rh} aan de Mobarak Moskee, waarschijnlijk in 1982.

Boven: De Imam van de Mobarak Moskee destijds, dhr. A.H. Akmal, bekijkt met zijn zoon de schade die een brandstichting heeft aangericht in de nacht van 8 augustus 1987.

Al in de twintiger jaren vonden in Amsterdam activiteiten plaats waar- aan de Ahmadiyya Moslim Gemeenschap deelnam.

gebouwd. Later werd het idee ontwikkeld om voor dit doel torens of minaretten te bouwen, en deze werden in de loop der tijden de meest opvallende en gracieuze kenmerken van een moskee. In het algemeen heeft een moskee vier ronde minaretten: een in iedere hoek van het gebouw. In sommige streken echter, in het bijzonder in Noord-Afrika, treft men ook vierkante minaretten aan.

In Nederland is de aanwezigheid van moskeeën een nieuw verschijnsel. De eerste moskee in Nederland, namelijk, is geopend op 9 december 1955. Het is de Mobarak Moskee aan de Oostduinlaan in Den Haag. Deze moskee is gebouwd door de Ahmadiyya Moslim Gemeenschap. De fondsen voor deze moskee zijn bijeengebracht door vrouwen van de Gemeenschap. Op 9 december 2005 zal deze moskee dus 50 jaar bestaan. De Ahmadiyya Moslim Gemeenschap is echter reeds langer in ons land werkzaam. Al in de twintiger jaren vonden in Amsterdam activiteiten plaats aan welke de gemeenschap deelnam en welke ook zijn gedocumenteerd.

Op georganiseerd niveau is de gemeenschap in Nederland aanwezig sinds 1947. Reeds op 7 juli 1950, dus ruim vijf jaar voordat de Mobarak Moskee werd geopend, werd het volgende persbericht verspreid:

Het is ons nu mogelijk het definitieve nieuws aangaande de in Nederland te bouwen moskee voor publicatie vrij te geven. Deze moskee zal de eerste zijn die binnenkort hier te lande zal worden gebouwd, en wel aan de Oostduinlaan te 's-Gravenhage. Dit bericht werd door de Nederlandse dagbladen groot opgemaakt gebracht. Vele jour-

nalisten vonden er aanleiding in een artikel te wijden aan het werk van de Ahmadiyya Beweging in ons land. Het Haagsch Dagblad doet dit onder het hoofd 'Ahmadiyya Beweging zoekt naar wat bindt'. Er zijn verder publicaties in bijvoorbeeld de Amersfoortse Courant, het Amsterdamse 'In de waagschaal' en vele andere bladen. In een interview dat ter gelegenheid van de aankondiging van de bouw van de moskee in 13 Nederlandse dagbladen wordt gepubliceerd, zet de toenmalige hoofdmissionaris van de gemeenschap, de heer Q.U. Hafiz, het doel van de missie in Nederland uiteen:

Ons doel is het alle misverstanden t.a.v. de Islam uit de weg te ruimen en een sfeer van begrip, liefde, eenheid en harmonie te kweken tussen de verschillende godsdiensten en de aanhangers daarvan, dus niet alleen onder de moslim zelf.

Op 13 augustus 1954 werden aan de pers de tekeningen voor dit gebouw voorgelegd. De ingebruikneming zou in mei 1955 geschieden. Maar door verschillende problemen werd de moskee zoals deze op de tekening stond afgebeeld nooit gebouwd.

Voor een tweede ontwerp van de Voorburgse architect, de heer Frits Beck, kon echter op 20 mei 1955 door Z.E. Sir Muhammed Zafrullah Khan, oud-minister van Buitenlandse Zaken van Pakistan en oud-President van het Internationaal Gerechtshof in Den Haag, de eerste steen worden gelegd, nadat hij op 11 februari al de eerste spade had gestoken. Protesten van Christelijke zijde tegen de bouw van een

Er ontwikkelde zich een debat tussen lezers die protesteerden tegen de voorgenomen bouw van de moskee en lezers die vonden dat de vrijheid van godsdienst niet aan banden mocht worden gelegd.

moskee in Nederland bleven niet uit. In het protestantse dagblad De Nieuwe Haagse Courant ontwikkelde zich door middel van ingezonden brieven een debat tussen lezers die protesteerden tegen de voorgenomen bouw en lezers die vonden dat de vrijheid van godsdienst niet aan banden mocht worden gelegd. De eerste die in een blad van deze veranderde houding blijkt geeft is Ds. J.J. Poort uit Oudenbosch, die op 28 mei 1955 in het Dagblad van het Oosten schrijft:

Overigens is de Mohammedaanse beweging die deze moskee laat bouwen, geenszins fanatiek. Zij ademt veeleer een geest van verdraagzaamheid.

Op 9 december 1955 meldde de kranten: 'Nederland heeft in Den Haag zijn eerste moskee'. Onder grote belangstelling van moslims en niet-moslims, van pers en radio, opent Sir Muhammed Zafrullah Khan in de middag van de negende december 1955 de eerste moskee in Nederland. Het Vaderland wijdde het volgende verslag aan de opening :

De Ahmadiyya Moslim Missie in Nederland, heeft gistermiddag haar moskee aan de Oostduinlaan, de eerst gebouwde moskee in ons land, in gebruik genomen. De opening werd verricht door Sir Muhammad Zafrullah Khan uit Pakistan, rechter bij het Internationaal Gerechtshof, die de genodigden in een tent

Rechts: De Mobarak Moskee in 2005. Na de brand van 1987 werd de moskee uitgebreid met een aanbouw aan de achterzijde (vgl. de ansichtkaart op p.4). Ter gelegenheid van het vijftigjarig bestaan is een minaret gebouwd, die op deze foto nog in aanbouw is.

welke op het terrein van de moskee was opgericht, toesprak. Hij deelde mee dat ieder in de moskee welkom is. Voorts bracht hij dank aan de vrouwen van de leden, velen arm en vaak zeer arm, die de gelden voor de bouw van de moskee hebben bijeengebracht. Zij verdienen het, zo zei Sir Muhammed Zafrullah Khan, dat haar een boodschap wordt gestuurd om van die grote dankbaarheid te getuigen.

Wij prijzen ons gelukkig dat wij dit jaar het 50-jarig bestaan van de Mobarak Moskee mogen herdenken. Door de genade van Allah hebben de vrouwen van onze gemeenschap bijgedragen om de bouw van de moskee mogelijk te maken. In antwoord op deze goddelijke genade zijn onze harten vervuld van lof voor de Almachtige God. Wij zijn ook dank beschuldigd aan allen in dit land door wier samenwerking bij het wegnemen van alle hindernissen en door wier morele steun de moskee kon worden gebouwd. Wij danken God voor de gunsten die Hij ons heeft geschonken en bidden dat de moskee voor altijd het doel zal vervullen door welk zij is gebouwd. *Allahhumma amien.*

Deze tekst werd voorgedragen op zaterdag 18 juni 2005 tijdens de jaarlijkse bijeenkomst van de Ahmadiyya Moslim Djamaat in Nunspeet. Meer geschiedenis en foto's van de Mobarak Moskee en de Ahmadiyya Moslim Djamaat Nederland kunt u vinden in het jubileumnummer van Al-Islam, maart 1989. Enige exemplaren hiervan zijn nog te verkrijgen in de Mobarak Moskee.

Links: Hazrat Khalifatul Masih V en voorzitter HNL. Verhagen hijsen de Nederlandse en de Ahmadiyya vlag bij de opening van de Jaarlijkse Bijeenkomst 2004 in het nationaal centrum te Nunspeet.

Het is een feit, dat de Islam de campagne onder de christenen in het Westen is begonnen. Laat ons eerlijk zijn en de waarheid onder ogen zien: Europa verliest snel zijn invloed, eer, prestige en zijn goede naam. De boodschap van de Islam komt naar Europa om het te helpen zich te herstellen van het dieptepunt waarin het is geraakt... Wij komen niet naar Europa om hospitalen, scholen of welfare-centra te bouwen. Dat doen de Europeanen wel. Wij komen om de Islam naar Europa te brengen, waar God een vergeten factor is en waar een geestelijke leegte is ontstaan. De Islam zal geestelijk overwinnen, niet materieel of fysiek. Er mag geen leven zijn met God ten koste van de mensen, maar er mag ook geen leven zijn met de mensen ten koste van God.

— *Sheikh Nasir Ahmad* (1958)

EERSTE MISSIONARIS VAN ZWITSERLAND

Op de zesde conferentie van moslim-missionarissen, september 1958 in de Mobarak Moskee.

Deze tekst werd in tientallen dag- en nieuwsbladen afgedrukt.

Overigens is de Mohammedaanse Beweging, die deze Moskee laat bouwen, geenszins fanatiek. Zij ademt veeleer een geest van verdraagzaamheid... Daarom organiseert de Beweging gespreksavonden waar ook pastoors en predikanten hun inzichten uitspreken: er wordt van gedachten gewisseld.

— *Dagblad van het Oosten*

28 MEI 1955

De heer L. Hoyack betoogde, dat de Islaam dertien eeuwen lang ondeskundig door Christenen is gesmaad. Thans keert het getij. Hier in dit Ahmadiyya centrum kan in verdraagzaamheid het gesprek plaatsvinden tussen twee werelden, waartussen zolang de slagboom van het misverstand stond opgericht. Het was uitsluitend de Christelijke wereld, die deze barrière opwierp, want de Islaam houdt een wezenlijk element van verdraagzaamheid in.

— *Het Parool*

28 JANUARI 1960

Wie de dingen nuchter bekijkt, zal de invloed van deze propaganda (op bescheiden schaal, maar intens actief) niet wagen te onderschatten. In de Arabische wereld is een wedergeboorte-proces aan de gang... in die westerse sfeer echter constateert men meer verval dan kracht. Zedelijke verworping, algemene ontkerstening, innerlijke verdeeldheid, cultuurmoetheid worden maar al te zeer en al te veel waargenomen. Wanneer deze aarden pot met de ijzeren pot van een, van zendingsbesef doordrongen Mohammedanisme uit wandelen gaat, wie van de twee komt er heel thuis? De Ahmadiyya zendelingen zien een grote toekomst voor de leer van Mohammed, ook en juist in Europa. Hun leer is hier nog niet beladen met dogma's en twisten, met haarkloverijen en een praktijk, die niet overeenstemt met de theorie. Ze heeft al de aantrekkelijkheid van het nieuwe. Met name tal van Westerse jongeren zijn vervallen tot een geestelijk nihilisme, dat hen tenslotte toch niet voldoet en vanwaaruit ze zoeken naar nieuwe krachtige impulsen... Slechts wanneer een Christelijk Europa zijn eenheid hervindt, zal het tegen het eenheidsfront van de Moslim Missie, waarvan de Ahmadiyya Beweging de krachtigste motor is, pal kunnen staan!

— *De Edesche Courant*

11 OKTOBER 1958

Hazrat Mirza Masroor Ahmad^{aba}

Khalifatul Masih v, de vijfde opvolger van de stichter van de Ahmadiyya Moslim Gemeenschap, en de tegenwoordige geestelijk leider (*khalifa*).

Na het overlijden van de Beloofde Messias^a in 1908 werd Hazrat al-Haj Hakim Nooruddin^{ra} zijn eerste kalief. Na diens dood in 1914 werd hij opgevolgd door Hazrat al-Haj Mirza Bashiruddin Mahmud Ahmad^{ra}. Hij leidde de gemeenschap tot 1965. De derde opvolger was Hazrat Hafiz Mirza Nasir Ahmad^{ra}. Hazrat Mirza Tahir Ahmad werd op 10 juni 1982 gekozen tot Khalifatul Masih iv. Onder zijn bezielende leiding is de gemeenschap uitgegroeid tot 200 miljoen leden. Op 22 april 2003 werd de vijfde en huidige *khalifa* benoemd. Hij vervulde eerder taken in verschillende religieuze functies, in het onderwijs, en werkte vanuit zijn agrarische opleiding onder andere aan het verbeteren van de landbouw in Afrika.

Vanuit een bescheiden begin, iets meer dan 100 jaar geleden, is de gemeenschap uitgegroeid tot een dynamische kracht in de huidige wereld van de godsdienst.

Onze leden – mannen, vrouwen en kinderen – hebben hun eigen organisaties op afdelingsniveau naar leeftijdsgroep. Ook draagt ieder lid een deel van zijn of haar inkomsten bij aan de fondsen van de

gemeenschap voor het omvangrijke netwerk van plaatselijke, landelijke en internationale organisaties, zoals missies, educatieve instellingen, ziekenhuizen, drukkerijen, literatuur, bijeenkomsten, enz.

De Ahmadiyya Moslim Gemeenschap verstrekt informatie over de Islam o.a. d.m.v. tv-uitzendingen (MTA) en geeft publicaties uit waaronder 54 vertalingen van de Heilige Koran. Zij heeft vestigingen in meer dan 175 landen.

In Nederland is de Ahmadiyya Moslim Gemeenschap werkzaam sinds 1947, en telt thans 12 regionale afdelingen. In 1955 werd door de gemeenschap in Den Haag de eerste moskee van Nederland, de Mobarak Moskee, geopend. De Nederlandse vertaling van de Heilige Koran zag het licht in 1953.

Voor bezoek aan de moskee, individueel of in groepen, informatie over de Islam, gratis folders, literatuur, lezingen, etc., wordt u verzocht contact op te nemen met de imam van de Mobarak Moskee.

MTA Sinds 1994 zendt de televisiezender MTA (Muslim Television Ahmadiyya International) 24 uur per dag programma's uit in verschillende talen. MTA biedt een alternatief voor de hedendaagse televisiezenders en tracht educatieve programma's te verzorgen voor zowel jong als oud. De technische details voor ontvangst van MTA in Nederland zijn als volgt:

Satelliet: Hotbird 4

Positie: 13 Graden Oost

Beam: Wide | Systeem: Digitaal

Videofrequentie: 10722 MHz

Polarisatie: Horizontaal

Video PID: 1004

Audio: Urdu: 1204, Engels: 1304, Arabisch: 1404,

Frans: 1504, Duits: 1604, Bengali: 1704.

Voor meer informatie: *MTA International*

P.O. Box 12926, | Londen SW18 4ZN UK

T: 0044- 2088 700922 | F: 0044- 2088 750249

E: info@mtaintl.org

Internet: <http://www.alislam.org>

De Ahmadiyya Moslim Missie in Nederland, heeft gistermiddag haar Moskee aan de Oostduinlaan, de eerst gebouwde Moskee in ons land, in gebruik genomen. De opening werd verricht door Sir Muhammad Zafrullah Khan uit Pakistan, rechter bij het Internationale Gerechtshof, die de genodigden in een tent welke op het terrein van de Moskee was opgericht, toesprak. Hij deelde mede, dat ieder in de Moskee welkom is. Voorts bracht hij dank aan de vrouwen van de leden, velen arm en vaak zeer arm, die de gelden voor de bouw van de Moskee hebben bijeengebracht. Zij verdienen het, zo zei Sir Muhammad, dat haar een boodschap wordt gestuurd om van die grote dankbaarheid te getuigen.

— *Het Vaderland*

9 DECEMBER 1955

al-islam leert:

- gelijkheid van alle mensen
- geen dwang in de godsdienst
- eerbied voor alle profeten
- universele broederschap
- geen zonde als erfenis
- de onmetelijke liefde en genade van God
- de Beloofde Messias is gekomen